

Nyhedsbrev

Januar 2014

19. årgang

Nr. 1

Indkaldelse til generalforsamling **Generalforsamlingen afholdes mandag den 10. marts kl. 19 i Lindeværftet**

Dagsorden

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Fremlæggelse af regnskab
4. Behandling af Indkomne forslag
Forslag skal afleveres til bestyrelsen senest en uge før generalforsamlingen
5. Valg af bestyrelsesmedlemmer
På valg er :
 - N. P. Fenger (Villig til genvalg)
 - Sonja Madsen (Modtager ikke genvalg)
 - C. B. Hansen (Villig til genvalg)
6. Valg af suppleant:
 - Marianne Raarup
7. Valg af revisor:
 - H. P. Rasmussen
 - Jens Herborg
8. Fremlæggelse af budget og kontingent for 2015
9. Eventuelt

Efter generalforsamlingen er der medlemsmøde.

Kalender

Mandag den 10. marts kl. 19

Generalforsamling i Lindeværftet / medlemsmøde

Lørdag fra den 5. april til lørdag den 27. september

Alle lørdage kl. 14 – 17: Åbent i Lindeværftet.

Torsdag fra den 17. april til mandag den 21. april

Påskeudstilling i Lindeværftet, se pressemeddelelse på side 8.

Medlemsmøde den 28. april

Indhold endnu ikke fastlagt.

Sommeråbent fra den 14. juli til 3. august

Sommeråbent i Lindeværftet evt. med aktiviteter.
Alle dage kl. 14 - 17.

Lørdag den 9. august

Historisk dag ved Slottet.

Lørdag fra den 18. til søndag den 19. oktober

Husflidsudstilling på Sønderborg Slot.

Medlemsmøde i oktober

Tidspunkt og indhold endnu ikke fastlagt.

Mandag den 1. december

Gule ærter.

Næste nyhedsbrev

Det næste nyhedsbrev udsendes i oktober 2014 og eventuelle indlæg skal være indsendt senest 10. september 2014.
Indlæg sendes til:

N. P. Fenger, Søbakken 14, 6430 Nordborg, tlf. 74 45 04 30, e-mail: formand@hjortspring.dk

Navne og adresser

Formand	N. P. Fenger , Søbakken 14, 6430 Nordborg, tlf. 74 45 04 30, e-mail: formand@hjortspring.dk
Næstformand	Jacob Raarup Jensen , Lebølvej 29, Lebøl, 6470. Sydals, tlf. 2229 2159, e-mail: naestformand@hjortspring.dk
Kasserer	John Petersen , Ugebjergvej 13, 6430 Nordborg, tlf. 74 45 62 71, e-mail: kasserer@hjortspring.dk
Sekretær	Barbara Mai , Brushøjvej 21A, Holm, 6430 Nordborg, tlf. 7449 1969, e-mail: post@hjortspring.dk
Øvrige	Burt Farber , Baunbjerg 3, Holm, 6430 Nordborg, tlf. 7446 1776, e-mail: post@hjortspring.dk Sonja Madsen , Ugebjergvej 15, Svenstrup, 6430 Nordborg, tlf. 74 45 62 38, e-mail: post@hjortspring.dk Chr. B. Hansen , Holger Drachmanns Gade 4 3.tv, 6400 Sønderborg, tlf. 74458653, e-mail: post@hjortspring.dk
Redaktion	N. P. Fenger , Søbakken 14, 6430 Nordborg, tlf. 74 45 04 30, e-mail: formand@hjortspring.dk
Lindeværftet	Dyvigvej 11, Holm, 6430 Nordborg
Internet	http://www.hjortspring.dk

Endnu en model af Hjortspringbåden har set dagens lys

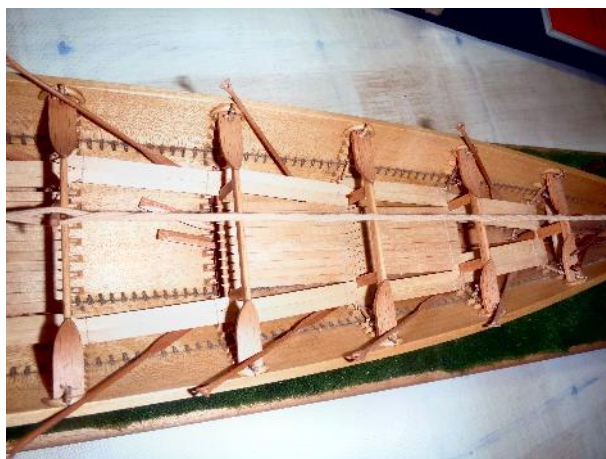
Lørdag den 21. juli 2013 fik vagterne i laugsbygningen uanmeldt besøg af Hr. Plonus Klaus (PK) og frue fra Köln.

Formålet med besøget var som det fremgår af gæstebogen citat: *Wir sind hergekommen aus Köln um uns für die Gastfreundschaft und die Hilfsbereitschaft die uns das Museum beim bau des Hjortspringboat gegeben hat. Alles Gutes und viel Erfolg für das Museum wünschen Klaus und Renate Plonus.*

PK er mangeårig amatør modelbygger af skibe. PK besøgte i sommeren 2006 laugsbygningen hvor han i Hjortspringbåden så et muligt emne til en kommende skibsmodel. Efter studier af bådens dokumentation bl.a. vores bogpublikationer samt nogen kor-

respondance med laugget, besluttede PK i 2009 at påbegynde byggeriet af Hjortspringbåden i formatet 1:20.

I sommeren 2012 var modellen færdig efter 3 års indsats. Modellen blev tilmeldt en Weltmeisterschaft konkurrence i Blankenheim, Tyskland. Som det fremgår af billedet på næste side opnåede PK en guldmedalje med modellen.

sammen som det ses af fotoet.

PK er pensionist og bor i en anden sals lejlighed i Köln hvor modellen skal opbevares. Tidligere skibsmodeller er overgået til museer og til familiemedlemmer. PK er i gang med overvejelser om næste skibsmodel.

Det var en stolt PK der berettede i timevis om arbejdet med at

fremstille modellen samt de øvrige skibsmodeller PK havde bygget. Modellen er bygget med materialer der almindeligvis benyttes til modelbyggeri. Eksempelvis var ahorn brugt til køl og sideplanker, bøg til tofter, bomuld til syningerne, kirsebær til årerne og buksbom til øserne. Enkelte dele var limet sammen.

PK havde spekuleret meget på fastgørelse af bundbrædderne og var nået frem til at de måtte være syet

2012 212

Technische Daten für die Modelle der Kategorien E und C und für die Gruppe F2

Technische Daten	Original	Modell
Länge über alles (LÜA)	18,00 m	900 mm
Breite	1,90 m	95 mm
Tiefgang	0,14 bis 0,35 m	7 bis 19,5 mm
Höhe (von KNU bis Hauptplatt)	1,74 m	87 mm
Geschwindigkeit	bis 8 Knoten	— m/s
Gewicht des Startbereiten Modells	—	0,106 kg
Maßstrecke (nur für 21 Modelle)	☐ 300 mm ☐ 500 mm ☐ 600 mm	
Breite des Maßvierecks	— mm	

Bei Wettschiffen und Wettbewerben mit dem Modell erzielte Medaillen

Wettschiff/Wettbewerben (Land, Ort, Datum)	Medaille	Erreichte Platzierung (nur bei Hauptwettschiffen)
DM 2012 8.-10.6. Blankenheim CA	Gold 95	1. bis 100 SCHLEIDEN

Bozeregistrier-Nr.: **D 4881**

Modellname: **Tilia Alsie**

Schiffstyp: **Wikinger Kriegskanu 4. Jahrh. v. Chr. "Hjortspring-Båden"**

Angaben über das Modell

Vom Besitzer selbst erbaut? ja nein

Rumpfmaterie: **Ahornholz**

Material des Decks und der Aufbauten: **Versch. Holzarten**

Andere verwendete Materialien: **Baumwolle**

Einzelteile und Zubehör: selbst angefertigt vorgefertigt industriell hergestellt

Verwendete Bauzeichnungen (Wasserplan, Modellplan, Eigener Entwurf u. d. l. nach Archiologen-Zeichnung+Literatur, Fotos v. Nachbau Art. des Antriebes: Hubraum:)

Propulsionsmittel: _____

Gewicht des Modells: **0,106** kg

Das Modell ist nach den NAVIGA-Wettkampfregeln für folgende Klassen zugelassen: **C7**

Historisk dag

Kriger. (foto: Anette Bak Sørensen.)

I lighed med de tidligere år deltog Hjortspringbådens Laug i arrangementet Historisk dag ved Slottet, som foregik lørdag den 10 august. Aftenen i forvejen var vores stand sat op, og lørdag morgen blev Tilia kørt til Nordborg og sat i vandet i søen. Der var mange mennesker, som var interesserede i at se og høre om Tilia. En del benyttede også lejligheden til at tegne et medlemskab for et halvt år og fik derved mulighed for at sejle med Tilia. Der var meget at se og mange arrangementer at opleve, men det vil være for omfattende at nævne alt. Det gode vejr gjorde sit til, at det blev en god dag.

N. P. Fenger

Tilia tages op. (foto: Anette Bak Sørensen.)

Søsætning af Nydambåden

Klar til søsætning

Det store arbejde med bygning af en kopi af Nydambåden var fuldført midt i året 2013 og det var besluttet, at den skulle søsættes og døbes den 17 august 2013. Det var på dette tidspunkt 150 år siden at Conrad Engelhart fandt og udgravede båden i Nydam Mose. Vi har altid lagt vægt på et godt samarbejde med Nydambådens Laug og det var derfor naturligt at vi deltog i festligheden. Dagen før blev vores stand kørt til Sottrupskov og opstillet således at den kunne være klar til dagen. Lørdagen oprandt med regnvejr, men vinden var heldigvis moderat, og dette var en forudsætning for, at vi kunne deltage med Tilia. Båden blev kørt til Dyvig og søsat. Snart efter var vi på slæb efter Erik Petz' motorbåd. Nu gik det hurtigt med at sejle til Arnkildsøre hvor vi slap slæbeforbindelsen og padlede ind på stranden og gik iland. Her stødte resten af besætningen til og vi klædte om til vores dragter. Vi var nu fuldtallig besætning og padlede den korte strækning over Allsund akkompagneret af vores tromme. Det har givet vis været et flot syn at se Tilia ankomme på den måde. Modtagelsen blev markeret en kohornsfanfare, og vi fik anvist plads ved den bro, som nyligt var blevet slået til Nydambåden. Der var nu tid til at gå i land for at se udstillingerne hvori-

blandt vores egen stand var. Mange mennesker var kommet til for at overvære begivenheden. Som deltagere blev vi beværtet med en ringriderpølse og et krus øl. Kort før kl. 14 ankom Hans kongelige højhed prins Joachim og prinsesse Marie i Bent Jensen fra Linak's store motorbåd.

Nu blev Nydambådens kopi kuret ned af den sliske, hvor den havde

Søsætning, der hilser

stået, og ud i vandet. Herefter døbte Prinsesse Marie båden og gav den navnet **Nydam Tveir** (Nydam To). De omkringliggende ro- og kajakklubber var kommet sejlene med deres fartøjer og de strakte nu deres årer og padler lodret i vejret som hilsen. Regnen var nu stilnet af, og der blev nu holdt mange taler. Herefter var vores mission ovre, og vi padlede tilbage til

Arnkildsøre. Efter omklædning tog de fleste af vores besætning direkte hjem. Nogle få af os sørgede derpå for sejladsen hjem, hvor vi igen blev slæbt til Dyvig. Herefter blev båden kørt tilbage til Lindeværftet.

De kongelige ankommer

N. P. Fenger

Medlemsmøde mandag den 6. oktober 2013

Aftenens første emne var et foredrag og visning af lysbilleder ved N. P. Fenger

Foredragsholderen var i årene 1970-71 ansat af Danida hvor opgaven var undervisning på en teknisk skole på øen Zanzibar i den østafrikanske stat Tanzania. Øen ligger i det Indiske Ocean lidt syd for ækvator og cirka 40 km. fra Dar es Salaam, som er hovedstaden i Tanzania. I månederne november til april blæser monsunen fra nord ned langs østkysten af Afrika. Derpå svækkes den og regntiden indtræffer. Når den er forbi, opstår der igen en monsunvind, som denne gang i månederne maj til oktober blæser fra syd op langs kysten. Denne skiftet af vindretningen har araberne udnyttet i over tusinde år til sejlads og handel langs Afrikas kyst. Araberne kunne derfor med nogen ret sige, at kun tåber og kristne sejler mod vinden. Et af de maritime centre var øen Zanzibar. Hertil kom de store arabiske sejlskibe med de karakteristiske trekantede latinersejl. Mens man ventede på, at monsunen vendte, var der tid til at reparere skibene og handle. I tidligere tider blev der ved denne skibsfart tjent store pengesummer på handel med krydderier og slaver, som blev afsat i de arabiske lande. Sidstnævnte handel ophørte dog for lidt over hundrede år siden. I årene 1970-71 kom der stadig enkelte arabiske skibe til Zanzibar, hvor de blev repareret. Det foregik på den måde, at skibet ved højvande blev trukket så langt som muligt op mod stranden. Der er ca. 4 meters forskel på vandstanden mellem flod og ebbe. Når der blev ebbe, stod fartøjet på land og nu kom bådbyggerene med deres håndværktøj og skiftede planker ud i det store skib. Der var ofte lejlighed til at iagttage disse reparationer og

det blev fastholdt fotografisk i form af lysbilleder.

Kapsejlads med udriiggerkano, vinderbåden går i mål. (Foto N. P. Fenger)

Disse arabiske skibe, som i Europa går under navnet dhow, er meget forskellige fra de hjemlige skibstyper, som indtil perioden efter anden verdenskrig sejlede i kystfart i vore hjemlige farvande . De arabiske

Lokal kystfarer med latinersejl. (Foto N. P. Fenger)

skibsbygningstraditioner har naturligt nok også præget de lokale skibstyper, som blev benyttet til fiskeri og kystfart mellem Zanzibar og det afrikanske fastland. Den mindste type, som der blev omtalt i foredraget, var en stammebåd. Den består af en udhulet træstamme der til fremdrift er rigget med det arabiske latinersejl. En mere avanceret skibstype er også en stammebåd. Den er dog mere sirligt udformet sammenlignet med den først nævnte type. Derudover er den forsynet med udriiggerere for at forbedre fartøjets stabilitet. Udriiggerkanoer kendes fra Polynesien og skibstypen er kommet til Madagascar og har siden bredt sig nordpå. I Polynesien og på Madagascar virker udriiggererne ved deres vægt og eller opdrift. På Zanzibar er udriiggerne helt anderledes. Her består de af to ret spinkle brædder, som er anbragt på skrå på hver sin side af båden. Når den gør fart gennem vandet, påvirker vandstrømmen udriiggeren på en sådan måde, at der bliver en opadrettet kraft. Denne kraft modvirker den kraft, som forårsages af vindens virkning på sejlet. Denne skibstype må derfor siges at være ganske avanceret. Under nogle af de nationale festdage blev der arrangeret kapsejlads med denne skibstype, som kaldes ngalawa. Det foregik på den måde, at fartøjerne sejler ud for at runde en lille ø, som ligger i nogen afstand fra kysten. På stranden er der forsamlet mange mennesker, som følger sejladsen. Mens bådene er ude, er der arrangeret underholdning. Til sidst kommer bådene tilbage, og den, som først løber op på stranden, har vundet.

De lidt større fiskerbåde er plankebyggede. En af områdets bådtyper er spidsgattet. Skrogfaconen er dog ret forskellig fra vore hjemlige spidsgattere, idet agterstævnen er næsten lodret mens forstavnen hælder kraftigt fremad. Typen er interessant, fordi den nedstammer fra en gammel skibstype, hvor bordene var syet sammen således som vi kender det fra Tilia. I dag er de dog alle sammen samlede med jernnagler. De fleste fiskerbåde er byggede med lodret agterspejl og lodret forstav. De er riggede med en enkelt mast og et latinersejl, der fortil er skødet til et langt bovspryd.

En større type af samme type benyttes til kystfart mellem Zanzibar og fastlandet til langt op i Kenya. Det er åbne fartøjer, som er forsynet med en slags tag af palmeblade for at beskytte lasten mod brydende søer. Foredragsholderen havde ved et par lejligheder mulighed for at sejle med sådanne fartøjer mellem Zanzibar og fastlandet. Til at håndtere det store latinersejl kræves der en besætning på 10 mand. De har deres få ejendele i en fælles kiste på agterdækket. Forude er der en kasse med sand og nogle sten. Her kan der tændes ild til madlavningen. Agterude om bagbord findes der en kurv langs skibssiden med et hul i bunden. Det er fartøjets toilet. Derudover er der ingen aptering. Når man skal sove om natten, kan man håbe, at der er nogle forholdsvis bløde sække i lasten, således at man ikke ligger alt for hårdt. Den rå, som bærer det store latinersejl, er cirka 15 meter lang og mere end armtyk. Der er derfor god brug for den store besætning, når skibet skal manøvreres. Vendingerne kan kun foregå når man sejler med vinden (kovending). Ved den lejlighed skal råen rejses til lodret stilling og føres over på den anden side af masten sammen med sejlet. Derpå skal den føres tilbage til den skrå stilling og sejlet skødes ind. Det er hårdt arbejde i blæsevejr.

Ind i mellem kom der nogle forskellige typer af større sejlskibe. På skrogfaconen kan man se, om de kommer fra Rødehavet eller den Persiske Golf. Enkelte kan henføres til Indien. Disse store fartøjer er som regel rigget med to master med latinersejl

Ind i mellem de mange billeder af skibe blev der også vist billeder fra de historiske steder på Zanzibar og det daglige liv på øen. Der var også nogle billeder fra foredragsholderens rejser rundt i det afrikanske fastland. Her var det imponerende at se det rige dyreliv i de store reservater.

Stort skib fra Rødehavsområdet bliver repareret ved Zanzibar. (Foto N. P. Fenger)

Efter en kaffepause fortsatte medlemsmødet

Nyt fra håndarbejdsgruppen

Vi arbejder jo stadig hver tirsdag aften med fremstilling af smykker, prangerpunge, forskellige fingervævede bånd, brikvævning og den store opstadvæv samt fremstilling af lædersko.

I august deltog vi med en bod i Sottrupskov ved Nydambådens søsætning, og i oktober var vi med på Sønderborg Slot ved husflidsudstillingen.

Der er stor interesse for vort arbejde de steder, hvor vi deltager og også i Lindeværftet, når vi har gæster.

”Nydampigerne” har startet en gruppe ude på Sønderborg Hus, hvor vi er inviteret til at deltage. Her er det meningen, at vi skal lære hinanden, det vi kan af håndarbejds- teknikker. Vi er 2-3 piger, som deltager herfra. Indtil nu har vi lært lidt om nålebinding, så det bliver spændende, hvad vi alt kan få lært eller lære fra os.

I påsken sidder der nok nogle af os og laver håndarbejde. Med venlig hilsen

Sonja

Knud fortalte om arbejdet med blæsebælgen, som nu er næsten færdig.

Endelig var der lejlighed til at se det skjold, som Ib er i gang med at fremstille. Det er beklædt med skind. Derved bliver det væsentligt stærkere end de skjolde, som er udført i ubeskyttet træ. Det skindbeklædte skjold bliver smukt dekoreret.

Referent

N. P. Fenger

Påskeudstilling

Ragnarok!

Tre vilde kvinder svinger penslerne
og hammeren,
til temaet Nordisk Mytologi.

Kunstnere:

Margit Eriksen

Pytgade 9, Vollerup, 6400 Sønderborg

Margit Eriksen har malet siden 1991, hun har helt sin egen stil, abstrakt og absolut rå, som farvevalget klart afspejler.

Når hun står foran lærredet lukkes alle indtryk ude. Der er ingen intentioner om at resultatet skal ligne noget!

Billedet skabes under vejs og bliver til af sig selv, så er det op til beskueren at få gang i fantasien.

Det er ældre malerier der er fundet frem til denne udstilling.

Margit Christensen

Mommarkvej 315, Tandslet, 6470 Sydals

Drivgods danner grundlaget for træskulpturerne, rester af et skibsskrog, som havet har omdannet til mystiske væsner, der ligner noget der er kravlet ud af de abstrakte billeder og nu ser sig om efter en siddeplads i udstillingslokalet.

To ravne betragter nysgerrigt sceneriet i det abstrakte univers.

Marianne Mathiasen

Galgebjerg 5, 6470 Sydals

Mytologi og eventyr er mine foretrukne temaer når jeg tegner og maler. Jeg går op i håndværket så vel som det kunstneriske, og derfor laver jeg selv meget af det papir jeg tegner og maler på. Jeg elsker at eksperimentere med genbrugsmaterialer og mit papir er lavet af alt fra gamle reklamer til telefonbøger.

Det sidste år har jeg også arbejde med at lave skulpturer af papmache.